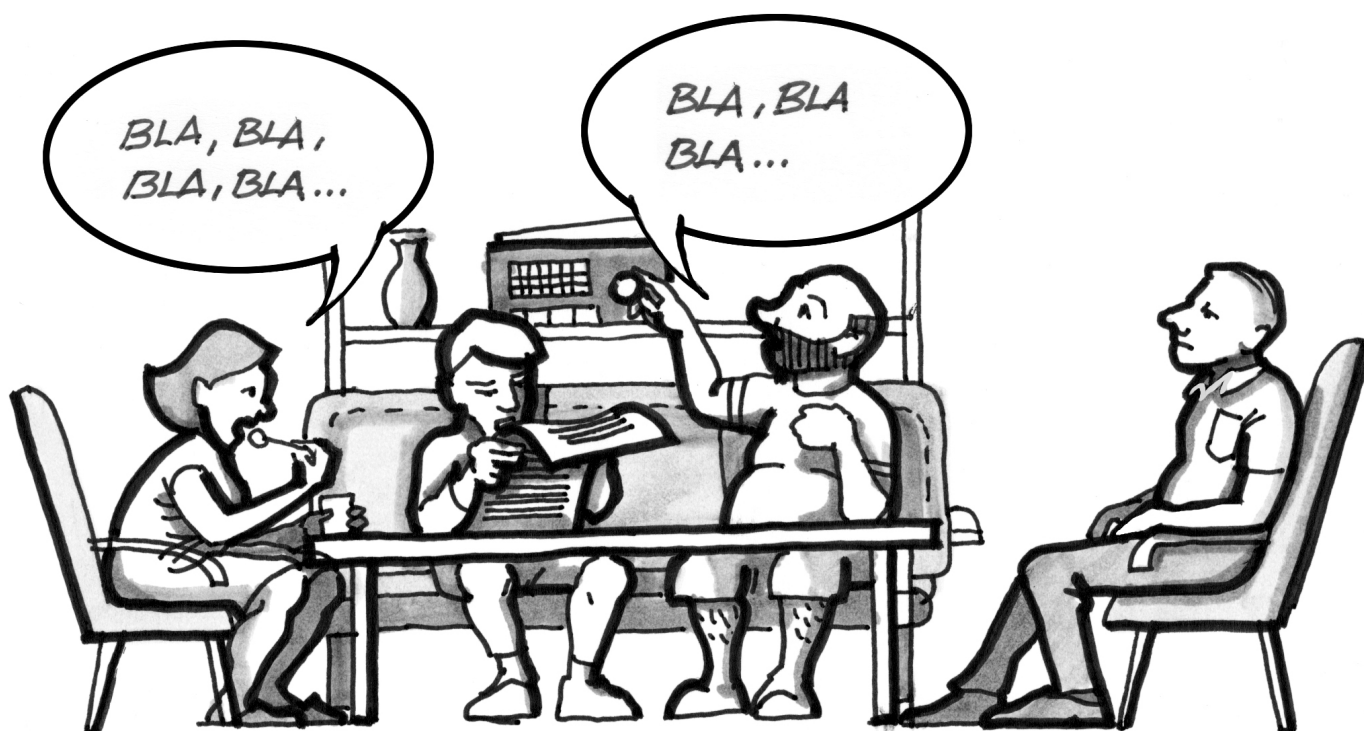

Jak pečovat o člověka s vážným poškozením sluchu a jak pro něj upravit prostředí?

Pokud se u vašeho blízkého objevilo vážné poškození sluchu, významně to ovlivní nejen jeho, ale i váš život. Nevíte, jak s ním máte komunikovat? Kladete si otázku, jak byste mu mohli pomoci? I v této nelehké situaci **existuje mnoho věcí, které pro něj můžete sami udělat a které mu mohou pomoci, aby zůstal součástí rodinného života i společenského dění.**

Jak komunikovat s člověkem, který neslyší?

Zásady komunikace s neslyšícím by měli přijmout nejlépe všichni z jeho okolí a každý, kdo s ním komunikuje, by je měl dodržovat. Jedině tak se bude moct váš blízký do komunikace zapojit a nezůstane izolován. Jaká tedy jsou nejdůležitější pravidla?

- ✎ **Při komunikaci musí neslyšící vždy vidět na vaše ústa.** Pokud váš blízký neuvidí, že mluvíte, nebude o tom vědět. Pokud s ním mluvíte, buďte k němu vždy natočení obličejem a stále s ním udržujte kontakt z očí do očí. Umožníte mu tím tzv. odezírat slova z vašich úst. (Odezírání začne přirozeně používat každý člověk, který přijde o sluch.) Dávejte pozor také na to, abyste neměli před ústy ruku, papír či knihu (např. při čtení). Mluvte na něj vždy s prázdnými ústy, při mluvení nepijte, nekuřte ani nežvýkejte.
- ✎ **Dělejte v rozhovorech časté přestávky.** Sledovat komunikaci a odezírat je pro neslyšícího velmi náročné (odezírat nelze bez přestávky víc než 5–20 minut). Vliv na výdrž má prostředí, únava, osvětlení, psychologický stav apod.
- ✎ **Mluvte přirozeně, pomalu a v jednoduchých větách.** Neměňte tempo řeči. Snažte se výrazně vyslovovat.

- Při mluvení **využívejte výrazy obličeje a gesta rukou**, sdělení tak bude pro neslyšícího srozumitelnější.
- **Upozorňujte na změnu tématu.** Neslyšící ji nemusí vždy postřehnout. Při hovoru mu proto vždy řekněte, že právě měníte téma a o čem budete dále hovořit. Pokud nebude vědět, o čem se právě hovoří, bude se cítit z komunikace vyčleněn.
- **Vždy musí mluvit jen jeden.** Při rozhovoru s více lidmi je třeba dodržovat, aby mluvil vždy jen jeden člověk.
- **Sledujte, zda se na vás neslyšící dívá.** Když se neslyšící na vás přestane dívat, přestaňte mluvit nebo na sebe znovu obraťte pozornost (např. tím, že se ho dotknete rukou).
- **Nepoužívejte ironii.** Neslyšící nevnímá tón hlasu, nemůže ji tedy postřehnout ani pochopit. Vadí i smích (cukající koutky úst brání odezírání).
- **Nezvyšujte hlas ani nekřičte.** Zvyšování hlasu nepomůže tomu, aby vám váš blízký lépe rozuměl. Pomůže pouze výrazná artikulace a dodržování všech uvedených pravidel.
- **Průběžně ověřujte, že neslyšící rozumí tématu hovoru.** Pokud se chcete ujistit, že sdělení porozuměl, požádejte ho, aby vám obsah zopakoval. (Např. Můžete shrnout, na čem jsme se domluvili? Můžete zopakovat, kde se sejdem?) Není dobré se ptát pouze na to, zda porozuměl.
- **Nejdůležitější informace předávejte písemně.** Poznamenejte např. důležitou adresu nebo informace o termínu další schůzky.

Jak napomoci snazší komunikaci úpravou prostředí?

- **Rozestavte nábytek tak, aby neslyšící měl výhled** na ostatní a mohl s nimi komunikovat. Při komunikaci **nestůjte příliš daleko**.
- **Při komunikaci zajistěte dostatečné osvětlení** (ve tmě vás neslyšící mluvit neuvidí).
- **Vypněte všechny rušivé zvuky** (mobilní telefon, rádio, televize apod.), které mohou komunikaci komplikovat – mohou odvádět pozornost, rušit funkci naslouchadel apod. Potíže činí také slovo podbarvené hudbou.

Jaké pomůcky a služby může člověk se sluchovým postižením využít?

- **Sluchadla** – zlepší srozumitelnost mluveného slova. S jejich výběrem by měl vždy pomáhat audiolog nebo foniatr. Použití nevhodných sluchadel (objednaných např. z katalogu) může sluch ještě více poškodit.
- **Speciální softwarové vybavení** – je možné pořídit speciální aplikace do telefonu a do počítače (např. program pro nácvik znakové řeči nebo odezírání).
- **Další speciální pomůcky** – existuje např. signalizace domovního zvonku, signalizace pláče dítěte, signalizace telefonního zvonění, přístroj pro poslech audiovizuálního zařízení nebo individuální indukční smyčka (slouží pro přenos zvuku z televize, rádia apod.).
- **Tlumočení do znakového jazyka** – lze si objednat služby tlumočnicka do znakového jazyka.